

Laulava kansa

Käsitteestä laulava kansa meille tulee mielen ensiksi Viro. Siellä järjestettiin Neuvostoliiton ikeen alla kansallismielisiä laulujuhlia. Kokeiltiin rajoja. Pelottavan näköisistä rynnärimiehistäkään ei välitetty. Aseet tuntuivat sadantuhannen ihmisen laulun rinnalla mitättömiltä.

Suomalaiset rokkarit Juice Leskisen johdolla lähtivät vuonna 1988 esiintymään Tallinnan laululavalle suureen Glasnost Rock -festivaaliin. Huonossa hapessa olevan Juicen lisäksi matkaan saatiin mm. Eppu Normaali, Pave Maijanen ja Sakari Kuosmanen. Heitä seurasi muutama ulkomainen stara ja pari paikallista tähteä. Puuhamiehenä pyöri Markku Veijalainen.

Juicesta kertovassa kirjassaan Risainen elämä Antti Heikkinen kuvailee rockkonsertin menoa. Eesti vapaaksi -lause oli ankarasti kielletty, eikä Juice uskaltanut sitä laulaa. Takahuoneessa Sakari Kuosmanen kerrotaan uhonneen, että hän kyllä lausuu sen, kävi miten kävi. Juice totesi, että anna mennä vaan. Lausuttuaan lauseen Kuosmanen kertoo tunteneensa yllään yleisöstä huokuvan lämpimän aallon.

Laulavasta kansasta minulle tulee vielä Viroa voimakkaammin mieleen toinen Baltian kansa, latvialaiset. Siellä Neuvostoliitosta erkautumisen pelättiin kehittyvän paljon vaikeammaksi maan runsaan venäläisväestön takia. Lopulta maa itsenäistyi esimerkiksi Liettuaan verrattuna pienin tappioin.

Reilut kymmenen vuotta sitten Monty Pythonin keulakuva Michael Palin teki ohjelman Baltian maista. Latviassa hän pyysi kaduilla tapaamiaan ihmisiä laulamaan jotain. Ja kas kummaa, melkein jokainen osasi ja halusi laulaa lurauttaa. Ohjelman johtopäätös oli selvä, latvialaiset ovat laulava kansa.

Pääkaupungissa Riiassa kohoaa komea oopperatalo. Koko miehitysajan se pystyttiin pitämään kunnossa. Latvian kansallisoopperan kova taso havaittiin heti itsenäistymisen jälkeen. Kun kansallisoopperamme teki vuosituhannen vaihteessa Wagnerin Ring-tetralogian, tarvittiin paljon ulkomaista voimaa. Silloin jo todettiin, että Riika pystyy tuottamaan korkeatasoisen Ringin omin väin.

Koska Riika sijaitsee sopivan lähellä, olen päässyt pari kertaa kokemaan latvialaisten laulua. Kerrankin olin ostanut liput etukäteen. Oopperatalon isossa julisteessa luki: Wolfgang Amadejs Mocarts, Dons Žuans. Olimmeko tulleet väärään paikkaan? Vai väärään aikaan? No, ei hätää, Latvian kielilain mukaan ulkomaalaiset nimetkin pitää kotouttaa.

Nyt oli vuorossa Puccinin viimeinen ooppera Turandot. Se on mielestäni Puccinin toiseksi paras. Ykkönen on selvä, Tosca. Latvialaisten ohjaus oli perinteinen, jopa vanhanaikainen. Se periytyy vuodelta 1973, mutta sitä on useaan kertaan uudistettu. Oopperatalon pienehkö lava panee rajat ohjaukselle.

Tämäkin teos toteutettiin lähes omin voimin, vaikka kaksi tärkeää solistia olikin lainattu, toinen Georgiasta ja toinen Liettuasta. Suuri osa statistiporukasta oli koottu opiskelijoista. Mahtaa tuntua mahtavalta päästä tällaisen teoksen joukkoihin.

Etenkin Turandotin kolmas näytös oli salpaava. Johtuen ehkä akustiikasta osa vaskista oli sijoitettu salin molemmille puolille lavaa lähimpiin aitiioihin. Ylväästi törähtävät torvet loihitivat saliin majesteettillisen tunnelman. Ne eivät suinkaan voimallaan peittäneet laulajia, melkeinpä päinvastoin.

Loistava laulava kansa! Lieliski!

pajen.fi